

VIETNAM BULLETIN

40 ct

eerste jaargang no. 23 - 15 april 1967

inhoud o.a.

amerikaanse juristen:

DE INTERVENTIE IN VIETNAM ONWETTIG

WAT GAAT ER GEBEUREN IN DE MEKONG-DELTA?

Verschijnt om de 14 dagen
 Redactie: M. v. Dullemen
 E. de Lijser
 O.D.v.d. Muyzenberg
 Tineke Nijenhuis
 A.A. Regtien

Redactie/administratieadres:
 Vietnam Bulletin
 p/a ASVA
 Weesperstraat 51, Amsterdam
 Gironummer 1 28 11 98, tnv Vietnam Bulletin
 Abonnement f 5. - per half jaar. Los nummer f 0,40

DE AMERIKAANSE INTERVENTIE IN VIETNAM IS ONWETTIG (vervolg)

Hieronder volgt het tweede deel van de tekst die het Amerikaanse Lawyers Committee op 15 januari van dit jaar publiceerde in de vorm van een advertentie in de New York Times. Red. VB.

PUNT II

DE MILITAIRE AANWEZIGHEID VAN AMERIKA IN VIETNAM IS EEN SCHENDING VAN DE AKKOORDEN VAN GENEVE.

Het Amerikaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken zegt dat de Amerikaanse militaire interventie in Vietnam niet in strijd is met de Akkoorden van Genève van 1954, en in feite gebaseerd is op de verzekeringen die Amerika gaf toen de Akkoorden werden getekend.

Op de Konferentie van Genève werd de toestand behandeld die ontstaan was door de nederlaag van de Fransen na hun achtjarige oorlog tegen de Vietminh; een oorlog die door de Fransen gevoerd werd om heel Vietnam onder hun bestuur te krijgen. Na de slag van Dien Bien Phu in juni 1954 was het grootste gedeelte van het land ten noorden van de 13de breedtegraad in handen van de Vietminh. Toch stemde Ho Chi Minh erin toe om zijn strijdkrachten terug te trekken ten noorden van de 17de breedtegraad, dit echter in ruil voor twee belangrijke toezeggingen: a) de onvoorwaardelijke belofte dat alle buitenlandse strijdkrachten Vietnam zouden verlaten, en b) dat er-onder internationaal toezicht - binnen 2 jaar verkiezingen gehouden zouden worden ter hereniging van het land, zodat er in juli 1956 een einde zou komen aan de tijdelijke deling van Vietnam in een noordelijke en een zuidelijke zone.

Op 21 juli 1954 beloofde Amerika dat het de Akkoorden van Genève niet zou 'verstoren'. In artikel 6 van de Slotverklaring van de Geneefse Konferentie wordt expliciet verklaard dat 'de militaire demarkatielijn tijdelijk is en op geen enkele wijze uitgelegd mag worden als een politieke of territoriale grens'.

Algemeen wordt erkend, dat Hanoi aanvankelijk de belangrijkste bepalingen van de Akkoorden uitvoerde en ten zuiden van de 17de breedtegraad geweld vermeed, omdat Hanoi verwachtte de verkiezingen te zullen winnen en omdat men de mensen waarvan men steun zocht bij de verkiezingen, niet wilde afstoten (zie bijv. het 4de Interim Rapport van de Internationale Controle Commissie, Vietnam Nr 3, Command Paper 9654 (1954)). Niettemin maakte het Diem-regiem op 16 juli 1955 bekend - en Amerika steunde Diem daarbij - dat het niet zou deelnemen aan de voorgeschreven algemene verkiezingen en dat het zelfs niet over uitvoering van de verkiezingen zou onderhandelen met Hanoi, wat eveneens tegen de voorschriften van de Akkoorden van Genève in was. Het feit dat Diem volgens de Akkoorden van Genève nog een vol jaar (juli 1955 - juli 1956) de gelegenheid had om waarborgen te vragen voor eerlijke verkiezingen, weerlegt de bewering van het (Amerikaanse) Ministerie van Buitenlandse Zaken dat Diems tegenwerking van de voornaamste bepaling van de Akkoorden van Genève - namelijk hereniging van Noord- en Zuid-Vietnam - gewettigd was omdat de verkiezingen in het Noorden niet eerlijk zouden verlopen.

De Internationale Controle Commissie (ICC) drong er zelfs op 18 juli 1961 nog op aan om de de verplichting om herenigingsverkiezingen te houden, na te komen. En in een speciaal verslag van 2 juni 1962 verklaarde de ICC dat Amerika 'de militaire hulp vergrootte' aan Zuid-Vietnam en dat Amerika's 'feitelijke militaire verbond' met Zuid-Vietnam een schending was van de Akkoorden van Genève.

PUNT III

AMERIKA HEEFT GEEN VERPLICHTINGEN VOLGENS HET ZOAVO-VERDRAG OF WAT DAN OOK OM IN VIETNAM TE INTERVENIEREN (ZOAVO = Zuidoostaziatische Verdrags Organi-satie, red. VB)

De stelling van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, dat de Amerikaanse militaire inmen-
ging in Vietnam berust op naleving van de verplichtingen die het ZOAVO-verdrag aan Ameri-
ka oplegt, is onhoudbaar. Dit ZOAVO-argument is een recente ontdekking van het Ministerie.
Het ZOAVO-verdrag werd niet genoemd in de officiële Amerikaanse berichten van februari
1965, toen de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam begonnen. Ook in het in
maart 1965 door het Ministerie van Buitenlandse Zaken uitgegeven memorandum, getiteld
'De wettelijke basis voor de Amerikaanse acties tegen Noord-Vietnam', wordt niet naar het
ZOAVO-verdrag verwezen. En noch in de toespraak over Vietnam die Minister van Buiten-
landse Zaken Rusk in april 1965 hield voor de Amerikaanse Vereniging voor Internationaal
Recht, noch in de verklaring van President Johnson van 28 juli 1965, waarin hij uiteenzet
'Waarom wij in Vietnam zijn', wordt het ZOAVO-verdrag genoemd.

Aan de wettelijke basis voor het gebruik van geweld, zoals die in het Handvest van de Ver-
enigde Naties is vastgelegd, wordt door het ZOAVO-verdrag niets toegevoegd. Het Ministe-
rie van Buitenlandse Zaken beweert op misleidende wijze dat Artikel 4 (1) van het ZOAVO-
verdrag de 'verplichting' scheidt '... om het gemeenschappelijke gevaar tegemoet te
treden in geval van een gewapende agressie'. De term 'gewapende agressie'
komt echter niet voor in het verdrag. Maar Artikel 4 (1) spreekt, in navolging van het Hand-
vest van de Verenigde Naties, over 'agressie door middel van een gewapende aanval'.
Daar er geen gewapende aanval heeft plaatsgevonden, staat het ZOAVO-verdrag geen ver-
dedigingsacties toe; en als er een gewapende aanval geweest zou zijn, zou het niet nodig zijn
om het ZOAVO-verdrag erbij te halen, daar het gebruik van geweld dan toegestaan is volgens
Artikel 51 van het Handvest van de Verenigde Naties.

In het geval van een 'gewapende aanval' zou Amerika hoogstens het wettelijke recht, maar
zeker niet de verplichting gehad hebben om hulp te bieden aan Zuid-Vietnam. Geen enkele
van de andere ZOAVO-partners (Thailand, Pakistan, Australië, Nieuw-Zeeland, de Filip-
pijnen, Frankrijk en Engeland; red. VB) is van mening dat militaire interventie in Vietnam
wettelijk wordt geëist door het ZOAVO-verdrag. Integendeel, twee vooraanstaande leden van
de ZOAVO - Frankrijk en Pakistan - hebben de Amerikaanse rol in Vietnam openlijk ver-
oordeeld.

Artikel 4 (2) van het ZOAVO-verdrag maakt duidelijk, dat als Zuid-Vietnam 'op een andere
wijze dan door een gewapende aanval' bedreigd zou worden, dat dan de (ZOAVO) leden 'onmid-
delijk overleg zullen plegen om tot overeenstemming te komen over de maatregelen die voor
de gemeenschappelijke verdediging nodig zijn'. En Artikel 2 van het verdrag maakt duidelijk
dat 'van buitenaf geleide subversieve activiteiten' geen 'gewapende aanval' vormen, maar
ruggespraak vereisen tussen de leden van het verdrag. Ruggespraak is iets anders dan
op eigen houtje militaire hulp verlenen. Het verdrag eist trouwens eenstemmige goedkeuring
van de zeven andere leden, voordat een ZOAVO-lid militaire hulp mag bieden. In 1964 gaf
Amerika een nieuwe uitleg aan deze eis van eenstemmigheid, door te stellen dat 'maatregel-
len' genomen mochten worden indien er geen tegenstem was.

Wat betreft de 'beloften' van vroegere presidenten, vermeldt het Memorandum van het Minis-
terie niet, dat President Eisenhower oorspronkelijk beperkte economische hulp aanbood
aan het Diem-regiem, als dit 'bereid zou zijn om waarborgen te geven met betrekking tot de
aanwending als die hulp gegeven zou worden', en slechts onder voorwaarde dat de Amerikaan-
se hulp 'door de Vietnamese regering gebruikt zal worden om noodzakelijke verbeteringen
uit te voeren' (Bulletin van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, XXXI, 15 nov. 1954,
blz. 735-736). President Eisenhower heeft kategorisch verklaard, dat zijn regering aan
Zuid-Vietnam geen beloften heeft gedaan 'in termen van militaire hulp of welke hulpprogram-
ma's dan ook'.

President Kennedy zei nadrukkelijk dat de oorlog in Vietnam 'hun oorlog' was en hij beloofde
alleen uitrusting en militaire adviseurs. Zijn mening over de Amerikaanse inmenging in
Vietnam werd samengevat in een verklaring die hij in september 1963 aflegde:

'Uiteindelijk is het hun oorlog. Zij zijn degenen die hem moeten winnen of verliezen. We
kunnen hen helpen, we kunnen hen uitrusting geven, we kunnen er onze mensen heen sturen
als adviseurs; maar zij, de Vietnamezen, moeten de oorlog winnen.'

Het is een vreemde juridische logika, om deze voorzichtige aanbiedingen van beperkte hulp
achteraf uit te leggen als beloften voor militaire interventie.

PUNT IVINTENSITEIT EN Vernietigingskracht van de Amerikaanse oorlogvoering in Vietnam zijn in strijd met het internationale recht.

Intensiteit, ongediskrimineerdheid en vernietigingskracht van de Amerikaanse oorlogshandelingen in Vietnam betekenen een schending van fundamentele oorlogswetten die - in elk geval sedert de Konventie van Den Haag van 1907 - een onderdeel vormen van het internationale recht.

Deze handelingen zijn bijzonder laakbaar in zoverre zij Noord-Vietnam betreffen. Er is nooit ontkend dat de Amerikaanse militaire aanwezigheid in Zuid-Vietnam die van Noord-Vietnam ver te boven gaat. Volgens de Akkoorden van Genève mag Amerika nergens in Vietnam militair personeel en materiaal binnenbrengen (behalve het man-voor-man en stuk-voor-stuk vervangen van de in juli 1954 aanwezige militaire sterkte) en nog veel minder deelnemen aan de gevechten in dat land. Zelfs als, zoals in het Memorandum van het Ministerie wordt betoogd, represailles of reacties op Noordvietnamese schendingen van de Akkoorden van Genève gewettigd zouden zijn, dan zou Amerika deze Akkoorden slechts in dezelfde mate mogen schenden als waarin ze door Noord-Vietnam geschonden zouden zijn.

Lang voordat de Verenigde Naties opgericht waren, was er in het internationale recht een fundamentele wet, dat geweld, gebruikt als vergelding, in overeenstemming moet zijn met de onwettige provocatie. Bij het precedent uit de tijd van voor de Verenigde Naties (het Naulilao-incident uit 1914, waarbij Duitsland Portugese forten beschoot), legde een gemengd Duits-Portugees tribunaal er de nadruk op, dat vergeldingsmaatregelen 'beperkt worden door overwegingen van menselijkheid en goede trouw'; en meer algemeen, dat 'vergeldingsmaatregelen die buiten alle proporties zijn in vergelijking met de handeling waardoor ze werden gemotiveerd, beslist als excessief en daarom als onwettig moeten worden beschouwd'. De bombardementen op Noord-Vietnam, die in februari 1965 begonnen als zogenaamde vergelding voor Vietcong-aanvallen op twee bases van de Amerikaanse luchtmacht in Zuid-Vietnam, lijkt zeker niet in overeenstemming met deze regel van evenredige vergelding.

PUNT VDE AMERIKAANSE AKTIVITEITEN IN VIETNAM BETEKENEN EEN SCHENDING VAN VERDRAGEN DIE DEEL UITMAKEN VAN DE HOOGSTE WET VAN DE VS, EN DAAROM BETEKENEN ZE EEN SCHENDING VAN DE AMERIKAANSE GRONDWET.

Daar de Amerikaanse activiteiten in Zuid-Vietnam en Noord-Vietnam een schending betekenen van verdragen waaraan Amerika ingevolge de Grondwet gebonden is door ratifikatie, betekenen ze ook een schending van de hoogste wet van ons land. Volgens de Grondwet mag geen enkele regeringsinstantie, alleen of tezamen met andere, toestemming geven om verdragschennende handelingen te plegen, of de macht daartoe overdragen. Er bestaat geen grondwettelijke machtiging om het Handvest van de Verenigde Naties te schenden. Dit verdrag waarvan Amerika een van de voornaamste bouwmeesters is en dat het geweten van de mensheid belichaamt, is voor alle leden bindend.

De steun die het Memorandum van het Ministerie zoekt bij zogenaamde precedënten die van toepassing zouden zijn op de Vietnamese situatie, is volkomen ongegrond. En de verzekering, dat Amerikaanse presidenten sinds 1789 minstens 125 keer bevel gaven aan 'de strijdkrachten om in actie te komen of om bepaalde posities te handhaven, zonder dat daarvoor voorafgaande toestemming van het Congres (de Amerikaanse volksvertegenwoordiging, red. VB) verkregen was', is misleidend. Geen enkele van deze incidenten, behalve misschien het Koreaanse konflikt, hield Amerikaanse oorlogshandelingen in die in grootte vergelijkbaar zijn met die in Vietnam. Geen enkele ervan hield in dat strijdkrachten om te vechten overgebracht werden naar een gebied waar het bij plechtige internationale overeenkomst verboden was buitenlandse militairen, buitenlandse uitrusting en buitenlandse bases binnen te brengen. Bovendien waren veel van deze gevallen een uitvloeisel van de 'kanonneerboot-diplomatie' die gevoerd werd vóór dat het Handvest van de Verenigde Naties het onder het internationale recht toegestane gebruik van geweld beperkte tot zelfverdediging tegen een gewapende aanval.

Het Koreaanse precedent is zéker niet van toepassing, omdat het optreden van president Truman gebaseerd was op een resolutie van de Veiligheidsraad en, in tegenstelling tot de gang van zaken in Vietnam, niet op een eenzijdige beslissing.

WE RICHTEN ONS TOT HET CONGRES MET HET VERZOEK OM ZICH ACHTER HET VIJF PUNTEN PROGRAMMA VAN DE RAAD VAN ADVIES TE STELLEN TENEINDE ZO, DOOR ZICH

TE HOUDEN AAN DE REGELS VAN HET INTERNATIONALE RECHT, MEE TE HELPEN VREDE TE BRENGEN VOOR ONS LAND EN VOOR VIETNAM.

(Rektifikatie: In het eerste deel van dit artikel, dat in het vorige nummer van het Vietnam Bulletin werd opgenomen, viel op blz. 7 aan het eind van regel 25 het essentiële woord GEEN weg. Er moet dus staan: Het Ministerie geeft echter geen overtuigend bewijs dat)

Zoals we in het vorige nummer van het Vietnam Bulletin reeds aankondigden, laten we hier nogmaals de namen volgen van de ondertekenaars van bovenstaande advertentietekst, nu echter gevolgd door een kort overzicht van hun wetenschappelijke en maatschappelijke status. Red. VB.

Richard A. Falk, hoogleraar Internationaal Recht, Universiteit van Princeton.

Saul H. Mendlovitz, hoogleraar Internationaal Recht, Rutgers Universiteit.

Bovengenoemde hoogleraren schreven gezamenlijk het in 1966 verschenen vierdelige werk 'The Strategy of World Order' (I. Toward a theory of war prevention; II. International Law; III. The United Nations; IV. Disarmament and economic Development).

John H. E. Fried, hoogleraar politieke wetenschappen, Stedelijke Universiteit van New York. In 1947 adviseur van het Amerikaanse Ministerie van Oorlog. Van 1947 tot 1949 juridisch adviseur van het Amerikaanse Militaire Tribunaal in Neurenberg. Van 1949 tot 1951 adviseur van de afdeling Rechten van de Mens van de Verenigde Naties. Hij was mede-redakteur van het 14-delige 'Trial of War Criminals before the Nuremberg Military Tribunals', verschenen in de jaren 1950-1953.

Richard J. Barnett, mede-direkteur van het Instituut voor Politieke Studiën te Washington.

John H. Herz, hoogleraar Internationale Betrekkingen, Stedelijke Universiteit van New York. Van 1943 tot 1945 politiek adviseur van het Bureau voor Strategische Diensten (de dienst waaruit na de oorlog de CIA werd ontwikkeld). Van 1945 tot 1948 politiek adviseur van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. In 1953 medewerker van de Rand Corporation. Hij schreef: 'Die Völkerrechtslehre des National sozialismus (1938); Political Realism and Political Idealism (1951); International Politics in the Atomic Age (1959, 2de druk 1963). Hij werkte mee aan 'Major Foreign Powers' (1952, 1957).

Stanley Hoffman, hoogleraar Internationaal Recht, Harvard Universiteit. Hij schreef 'Organisations Internationales et Pouvoirs Politiques des Etats' (1954) en 'Contemporary Theory in International Relations' (1960)

Wallace McClure, hoogleraar Internationaal Recht, Duke Universiteit.

Richard S. Miller, hoogleraar Internationaal Recht, Universiteit van de Staat Ohio.

Hans J. Morgenthau, hoogleraar Politieke Wetenschappen en Moderne Geschiedenis, Universiteit van Chicago. In 1935 en 1936 hoogleraar in het Internationaal Recht aan het Instituut voor Internationale en Economische Studiën te Madrid; van 1939 tot 1943 hoogleraar in Rechts-geschiedenis en Politieke Wetenschappen aan de Universiteit van Kansas; van 1943 tot 1961 hoogleraar in de Politieke Wetenschappen aan de Universiteit van Chicago en sinds 1961 aldaar hoogleraar in de Politieke Wetenschappen en Moderne Geschiedenis. Van 1949 tot 1951 adviseur van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, en opnieuw sinds 1961. Eveneens sinds 1961 adviseur van het Ministerie van Defensie. Van zijn vele werken noemen we: Scientific Man versus Power Politics (1946); Politics Among Nations (1948; 3de druk 1963); In Defense of the National Interest, a critical examination of American foreign policy (1951); The Purpose of American Politics (1960); en het 3-delige 'Politics in the Twentieth Century' (1962. I. The decline of democratic politics. II. The impasse of American foreign policy. III. The restoration of American politics).

William G. Rice, hoogleraar Internationaal Recht, Universiteit van Wisconsin.

Quincy Wright, hoogleraar Internationaal Recht, Universiteit van Chicago en Rice Universiteit. Van 1918 tot 1921 medewerker van de afdeling Internationaal Recht van de Marine. Van 1923 tot 1931 hoogleraar in de Politieke Wetenschappen aan de Universiteit van Chicago, en van 1931 tot 1956 aldaar hoogleraar in het Internationaal Recht. Hij was medewerker van

het Instituut voor Internationale Studiën te Geneve (1934-1937), adviseur van de Amerikaanse Buitenlandse Economische Dienst en adviseur van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken (1943-1944). Hij was technisch adviseur van het Amerikaanse lid van het Internationale Militaire Tribunaal in Neurenberg (1945) en adviseur van de Amerikaanse Hoge Kommissaris in Duitsland (1949-1950). Hij was president van de Internationale Vereniging voor Politieke Wetenschappen (1950) en van de Amerikaanse Vereniging voor Internationaal Recht (1956-1957). In 1949 was hij adviseur van de UNESCO. Van zijn vele werken noemen we: Control of American Foreign Relations (1922); Legal Problems in the Far Eastern Conflict (1941); A Study of War (1942, 2de druk 1965; 2 delen); Problems of Stability and Progress in International Relations (1955); International Law and the United Nations (1956); The Strengthening of International Law (1960).

NOORDVIETNAMEES DORP MET FRAGMENTATIEBOMMEN BESTOOKT

Hanoi, 1-4-1967 (A. F. P.) - In een dorp in de omgeving van Hanoi vonden 11 personen de dood en werden 42 gewond door fragmentatie- en pijltjesbommen die zondag j.l. door Amerikaanse vliegtuigen werden uitgeworpen. Dit hebben vrijdag twee Zweedse doktoren, Hojer en Takman, alsmede de Amerikaanse advocaat Hugh Manes, die alle drie deel uitmaken van de derde Enquêtecommissie van het 'Russel-tribunaal' verklaard.

Het dorp Liep-Mai ligt in de provincie Ha-Tay, op ongeveer 20 km ten westen van Hanoi. Het bombardement - zo bevestigden de drie commissieleden in een schriftelijke verklaring - werd om 3 uur 's middags uitgevoerd door een groep van 10 toestellen van een niet nader vastgesteld type. Zij vlogen twee keer over het dorp heen, voordat ze 11 fragmentatie- en 10 pijltjesbommen afwierpen.

De opstellers van de verklaring vervolgen aldus: 'Wij hebben de feiten nauwgezet en zorgvuldig geboekstaafd. Het was een zonnige dag. De vliegtuigen vlogen laag, waarschijnlijk lager dan 800 m. Niets in het uit rijstvelden bestaande landschap kon aanleiding geven tot welke vergissing dan ook. De piloten moeten de kinderen wel met het vee naar de schuilplaatsen hebben zien rennen. De enig mogelijke conclusie is, dat deze luchtaanval een drastische en vooraf beraamde moordaanslag op de burgerbevolking was.'

De drie leden van de commissie schrijven dat het dorp Liep-Mai een eind aflight van de grote weg en dat 'de enige doelen in meerdere kilometers omtrek strohutjes op het rijstveld zijn die slechts mensen en etenswaren herbergen'. Onder de slachtoffers heeft men 7 gedode en 24 gewonde kinderen geteld.

(Le Monde, 2-3-4-'67)

WAT 'PACIFICATIE' IN WERKELIJKHEID BETEKENT VOOR VIETNAMS LANDLOZE BOEREN

(uit Stone's Weekly, 20-3-67)

'Nog steeds trekken landeigenaren die niet op hun eigendom wonen, achter de pacificatie-troepen aan', schrijft Fred Emery, de correspondent van de Londense Times (10 maart), 'niet alleen om hun landerijen weer in bezit te nemen, maar ook om achterstallige pachten op te eisen over de tijd dat ze gevlucht waren voor de Vietcong.'

Hoewel een wet van Ngo Dinh Diem uit 1955 de pachtsom beperkt tot 25 % van de oogst, merkt Emery op, dat 'de landeigenaren nog steeds pachten afpersen van wel 60 % van een rijstooft' en voegt eraan toe 'het is niet moeilijk in te zien waarom de boeren hun wapens behouden'.

Het schouwspel van de landeigenaren die met de 'pacificatie'-groepen terugkeren om het land weer in bezit te nemen en achterstallige pachten te innen, zal ons (de Amerikanen) bij de boeren nauwelijks geliefd maken. 'Hoge Amerikaanse functionarissen zien het probleem maar al te goed in', schrijft Emery, 'en ze zeggen nogal zenuwachtig dat ze hopen dat de regering binnenkort met een besluit komt, dat de achterstallige pachten vervallen verklaart. 'De regering' is de militaire junta. De generaals behoren of zelf tot de klasse van landeigenaren, of ze zijn ermee verbonden. Om van hen te verwachten dat ze achterstallige pachten kwijtschelden, is net zo dwaas als te verwachten dat ze landhervormingen afkondigen.

Landhervormingen werden verondersteld de hoeksteen te vormen van het nieuwe 'revolutie-onaire ontwikkelingsprogramma', maar toen de afgevaardigde Dr. Phan Quang Dan in

december j.l. voorstelde, dat de nieuwe grondwet iedere Vietnamese boer het recht zou garanderen om het land te bezitten dat hij bewerkte, kreeg deze maatregel slechts 3 van de 117 stemmen. 'Veel afgevaardigden', schrijft Richard Critchfield in de 'Sunday Star' (Washington, 5 maart) 'zeiden dat het "teveel op communisme leek". Hij vertelt dat Dr. Dan 'er later in slaagde, een veel minder vergaande clausule aangenomen te krijgen, die regeringshulp aan de boeren zonder land beloofde'. Maar deze clausule (zo ontdekten wij onlangs) zegt slechts (Art. XX): 'De staat bevordert het verhogen van de levensstandaard van de burgers op het platteland en in het bijzonder het helpen van boeren bij het verkrijgen van bouwland'. Hoe precies, wordt in het duister gelaten. Artikel XVIII garandeert het recht op privébezit en zegt 'onteigening of vordering in het algemeen belang moet gepaard gaan met snelle en rechtvaardige vergoeding, tegen prijzen zoals die gelden ten tijde van de onteigening of vordering.' Dit maakt het onmogelijk om voor landhervormingen te betalen met obligaties of om land te kopen voor de oorspronkelijke prijs of de taxatiewaarde volgens de belastingen. Men kan zelfs niet in aanmerking nemen, dat het land op onwettige wijze verkregen kan zijn. Dergelijke bepalingen in de grondwet vormen ook in Latijns-Amerika een hindernis op de weg naar vreedzame landhervormingen. Critchfield schrijft, dat 50 % van de boerenbevolking in de Mekong Delta in het geheel geen land bezit en 80 % al hun rijstvelden, op een klein stukje na, pacht. Voor het merendeel van de mensen is derhalve de door de landeigenaren beheerste Wetgevende Vergadering net zo'n onrepresentatieve farce als de militaire junta.

EEN VOORPROEFJE VAN DE OORLOG IN DE MEKONG-DELTA

door Sherwood Dickerman te Saigon

(Verkort overgenomen uit 'The Reporter' van 23-2-'67)

Het is veelbetekenend dat de eerste grote Amerikaanse actie in Vietnam in 1967 de operatie Song Than Deckhouse-V was. Deze operatie vormde het begin van de al lang aangekondigde Amerikaanse oorlog in de Mekong-Delta. In dit gebied zal waarschijnlijk de belangrijkste strijd in 1967 gevoerd worden. Na afloop van de operatie betrokken eenheden van de Amerikaanse 9de infanteriedivisie bij My Tho een permanente basis in de Delta.

Militaire en politieke autoriteiten zijn het erover eens, dat als er in Zuid-Vietnam gewerkt moet worden aan de pacificatie, dat dit dan in de eerste plaats moet gebeuren in de Delta, het rijkste en dichtstbevolkte deel van het land. Bijna 7,5 miljoen mensen - ongeveer de helft van de totale bevolking - wonen in de vruchtbare modder- en waterwereld van de Delta; zij produceren daar het grootste deel van de Vietnamese voedingsmiddelen.

Jarenlang was voor de Vietcong de Delta de voornaamste binnenlandse bron van voedsel, geld en manschappen. In het middengebied van de Delta - het gebied van het IVde legerkorps - hebben 80.000 Vietcongsoldaten, waarvan minstens een kwart bestaat uit geharde eenheden van het hoofdleger, uitgestrekte plattelandsgebieden in bezit. Er zijn meer regeringssoldaten dan Vietcongsoldaten; de verhouding is ruim twee tegen één, en dit is een ongunstige verhouding voor het voeren van een kontraguerillaoorlog.

Het resultaat is in grote trekken dat er een machtsevenwicht bestaat. 'De Vietcong maakt het de regering moeilijk en de regering maakt het in dezelfde mate de Vietcong moeilijk, maar geen van beiden doet de ander werkelijk kwaad', zei een Amerikaanse militaire adviseur. Intussen leggen kommunistische belastinginners heffingen op die tot 60 % gaan van de rijst-oogsten in hun gebied, en rekruteringsambtenaren halen naar schatting zo'n 40.000 jongeren - dienstplichtigen en vrijwilligers - uit de boerendorpen voor de militaire dienst.

Om deze impasse te doorbreken, trekken Amerikaanse strijdkrachten nu op brigadesterkte de Delta binnen. Kien Hoa, de dichtstbevolkte provincie in de Delta (618.000 inwoners), wordt waarschijnlijk het terrein van Amerikaanse operaties. Song Than Deckhouse-V was zodoende zowel een proefoperatie als een voorspel. Hoewel van korte duur, was die operatie toch lang genoeg om datgene aan te tonen waarvoor militaire plannenmakers al lang bang waren: dat de oorlog in de Delta ellendiger en frustrerender voor de Amerikaanse troepen zal zijn dan de gevechten in de noordelijke streken van het land. Gedurende de eerste dagen brachten de Amerikaanse mariniers per ongeluk de eigen gelederen meer verliezen toe dan door de Vietcong werden veroorzaakt. En de grootste groep gewonden die aan boord gebracht werd van het helikopter-moederschip en hospitaalschip Iw Jima bestond uit vijf Vietnamese burgers - drie oude mensen, een klein jongetje en een klein meisje - die ernstig verbrand

waren door een handgranaat die een marinier gegooid had. Amerikaanse officieren betreurden het, maar ze waren niet verbaasd over deze gang van zaken. 'Dat is de Delta', zei een kolonel.

Moeilijk terrein

Een belangrijke faktor is het terrein van de Delta, moeilijk te beschrijven aan iemand die er niet zelf heeft rondgeslopen of geploeterd. Vanuit de lucht gezien is het weelderig groen, maar de laaglanden bij de rivieren zijn voor het grootste deel noch land noch water, maar eerder een kleverig, overal doorheen dringend mengsel hiervan. Het vlakke, doorweekte land, nergens meer dan 3 meter boven zeeniveau en meestal minder, is verdeeld in uitgestrekte rijstvelden; het wordt doorsneden door talloze kreken, kanalen en bevoeiingsgeulen, die allemaal op verrassende wijze stijgen en dalen met het getij. (.....)

Oorlogvoering met grotere eenheden is in dergelijk terrein vrijwel onmogelijk, en de mariniers opereerden in januari dan ook meestal op peletonssterkte. Ze trokken over de dijkjes langs de rijstvelden en over de smalle stroken hogergelegen bewoond gebied die zich over vele kilometers uitstrekken door de rijstvelden. De meeste eenheden legden gemiddeld minder dan een mijl per dag af over land. De enige werkelijke bewegelijkheid werd gegeven door de helikopters, waarmee peletons of kompanieën heen en weer werden vervoerd over het schaaqbord van droge en halfdroge rijstvelden.

Het is moeilijk manoevreren in een gebied waar je aan bijna alle kanten tot aan je nek in de modder zakt. Een peleton waarmee ik optrok, werd bijna een uur opgehouden door een half dozijn vastberaden Vietcongliden met automatische wapens in een dorp dat dwars over een dertig meter brede strook hogergelegen grond gebouwd was. Men kon niet om de Vietcong heen-trekken en deze hoefde feitelijk alleen tegen het eerste halve dozijn mariniers te vechten dat aan de kop van de uitgerekte kolonne liep. Zij brachten 'matige' verliezen toe aan het peleton en ze gingen er pas vandoor nadat zwaar mortier- en artillerievuur op hun posities was gericht.

Diezelfde dag werd het peleton 's ochtends beschoten door een ander peleton mariniers dat aan de andere kant van een rijstveld opereerde, een halve mijl van ons vandaan; hetzelfde gebeurde 's middags in omgekeerde richting. Geen van de peletons kon het andere zien door het geblader-te van de Delta, de radioverbinding werkte met onderbrekingen, en elk peleton had Vietcong-vuur gekregen uit de richting waarin het andere peleton zich bewoog. Het verrassende was niet dat de mariniers elkaar beschoten, maar dat ze elkaar deze keer geen verliezen toebrachten.

Menselijke obstakels

Behalve aan modder en rijst is de provincie Kien Hoa ook rijk aan mensen, en dit was het meest verontrustende aan de gevechten in de Delta. Bijna zonder uitzondering vonden de schiet-partijen plaats midden in de bamboedorpen die in groten getale voorkwamen op de hogergelegen droge gronden waarover de troepen voorttrokken.

Als de straaljagers en de sluipschutters zich rustig hielden, leken de gewapende mannen geweldig uit de toon te vallen bij de landelijke eenvoud van de gehuchten met hun rieten daken, grazende waterbuffels en krioelende biggen. Maar de dorpelingen waren voorbereid op de oorlog. Elk groepje van met vuil geplaveide hutten had zijn gemeenschappelijke schuilplaats, gemaakt van houtblokken en modder, waarin de bewoners beschutting zochten als er moeilijkheden dreigden. Burgerlijke verdediging is al lang een noodzakelijk onderdeel van de levenswijze in de Delta. De mariniers die inzagen dat de schuilplaatsen eerder bedoeld waren voor bescherming dan als verdedigingsstellingen, lieten ze intact toen zij de dorpen uitkamd. Maar de Vietcong was meedogenloos en vocht vanuit posities dicht bij de burgerschuilplaatsen.

Een marinepatrouille die jacht maakte op een man die het peleton al een hele middag last had bezorgd met zijn automatisch geweer, werd aan de rand van een gehucht getroffen door vuur uit automatische wapens en door een handgranaat. Een marinesergeant die voorwaarts rende, zag bij de ingang van een schuilplaats een zelfgemaakte granaat liggen. Hij slingerde zijn eigen witte-fosforgranaat in de schuilplaats; de mannen achter hem hoorden geschreeuw van vrouwen en kinderen. De vijf burgers die hier gewond werden, werden per helikopter naar de Iwo Jima gebracht, waar het jongetje stierf. De drie oude mensen en het meisje waren voor hun verdere leven getekend door littekens. Ook het leven van een tweede meisje, dat getroffen werd door Amerikaanse granaatscherven, konden de marineartsen niet redden, hoewel zij uren aan het kind besteedden. 'Zeker, het spijt me', zei de jonge sergeant die de fosforgranaat had gegooid. 'Maar onze mensen werden getroffen door een granaat die uit de richting van die

schuilplaats kwam. Ik zou het een volgende keer wéér doen.'

Hoe winnen we de mensen ?

'Maar hoe moeten we hun gevoelens en gedachten winnen', als we niet kunnen vermijden hen te doden?', zei een marineofficier toen de operatie ten einde liep. Dezelfde vraag werd al eerder gesteld in andere delen van Vietnam, maar hij is nergens zo klemmend als in de Delta, waar de bevolkingsdichtheid tot tweeduizend per vierkante mijl bedraagt.

De operatie Song Than Deckhouse-V was een zoek- en vernietigingstocht in vijandelijk gebied en was natuurlijk niet bedoeld om gevoelens en gedachten te winnen. Als de mariniers door de dorpen trokken, vernietigden ze alle voorraden rijst van enige betekenis, om te voorkomen dat de Vietcong de rijst zou gebruiken. De kommandanten van de eenheden moesten beslissen wat er verder in de dorpen nog eventueel voor militaire doelen gebruikt zou kunnen worden. Een trapnaaimachine werd opgeblazen uit de overweging dat de Vietcong er uniformen op zou kunnen maken. (.....)

(The Reporter, 23-2-1967)

MEKONG DELTA INZET BIJ ONDERHANDELINGEN

Sinds januari 1966 vechten de Amerikanen ook zelf in de Mekongdelta, het volkrijke gebied ten zuiden van Saigon, dat reeds geruime tijd voor een groot deel onder controle van het Bevrijdingsfront staat. Daarvoor waren de Amerikanen wel in de Mekongdelta aanwezig, maar slechts als 'adviseurs'.

Tijdens het Tetbestand deelde Johnson mede dat hij met 'bijna ieder teken' van bereidheid tot onderhandelingen uit Hanoi genoeg zou nemen. In een later stadium leek hij zijn voorwaarden echter te verscherpen.

De rol die het bezit van de Mekongdelta speelt bij het tot stand komen van onderhandelingen wordt in onderstaand artikel belicht:

Washington, 20 februari 1967

De Vietcong heeft al 20 jaar een sterke positie in de hele Mekongdelta. Voor vele mensen daar is dat bijna een mensenleeftijd. Het zal niet gemakkelijk zijn om een systeem uit te roeien dat zo lang gevestigd is.

Vrede, of een algemeen 'staakt het vuren' nu, zou tot gevolg hebben dat de Vietcong in het bezit zou blijven van de Delta, het belangrijkste voedselproducerende deel van Vietnam, dus met een zeer aanzienlijke politieke waarde bij onderhandelingen. Als de Vietcong aan het einde van de oorlog het deltagebied beheerst, beheerst ze uiteindelijk waarschijnlijk het politieke leven van Saigon.

Daarom hebben de communisten op het ogenblik belangstelling voor een wapenstilstand, maar niet voor een definitieve regeling. Washington daarentegen is meer geïnteresseerd in de inhoud van de uiteindelijke overeenkomst dan in een snel einde van de strijd. Op het ogenblik schijnt voortzetting van de strijd in ieder geval voor de Amerikaanse zaak van nut te zijn.

Regeringswoordvoerders in Washington ontkennen dat ze hun voorwaarden voor beëindiging van de bombardementen hebben verscherpt, maar de laatste publieke stellingname was scherper dan de president het deed voorkomen toen hij zei dat 'bijna ieder teken uit Hanoi' genoeg zou zijn. Dean Rusk heeft 'bijna ieder teken' opnieuw gedefinieerd als 'iets op het militaire vlak'.

De kern van de zaak is dat de militaire toestand nu gunstig voor de Amerikanen is. Dus, hoe langer de strijd doorgaat, hoe kleiner naar alle waarschijnlijkheid de uiteindelijke invloed van de Vietcong in het openbare leven van Zuid-Vietnam zal worden.

Onder deze omstandigheden is het niet noodzakelijkerwijs opzettelijk, maar het is wel gunstig voor Washington de voorwaarden te verscherpen. Een bona fide 'overwinning' schijnt die functionarissen in Washington voldoening te geven, die zich zolang verzet hebben tegen de 'duiven' en die nu tegen de bemiddelingspoging van Wilson en Kosygin zijn.

(Christian Science Monitor, 20-2-67)

MEDEDELINGEN

Aktiegroep Vietnam (Belieslaan 2, Heiloo, 02200-31456) Volgende protestmars zaterdag 15 april om half vijf bij Marcanti, Jan van Galenstraat, Amsterdam. (in aansluiting op de Sneevliet-herdenking). De processen tegen deelnemers aan vroegere protestmarsen gaan in hoger beroep nog steeds door. Voor de kosten van de advocaat worden bijdragen gevraagd op giro 1263483 tnv Aktiegroep Vietnam, onder vermelding: proceskosten.

Aktiegroep Vietnam Rotterdam (St. Jozefstraat 141, Rotterdam) Zaterdag 15 april 2 uur protestmars vanaf het Stadhuisplein.

Centrum van Steunverlening aan Vietnam. Door overlijden zijn de activiteiten tijdelijk gestaakt. Men wordt verzocht geen geld meer te zenden.

Vrijwilligers voor Vietnam. Het juiste adres voor correspondentie is: M. Grimblat, Boite 606, 27, rue du Faubourg Montmartre, Paris 9, Frankrijk.

Brieven voor Amerikaanse soldaten. Mensen die willen korresponderen met Amerikaanse soldaten in Vietnam, kunnen dit thans doen. Een Amerikaans comité Vietnam Mail Call (Box 3104, Columbus, Ga 31903, USA) wil de soldaten meer post bezorgen; men hoopt op 'a friendly letter of support and appreciation'. De eerste brief loopt via het comite, daarna kan men direkt en vrij korresponderen.

Wergroep Vietnam Tribunaal (Uithoornstraat 48''', Amsterdam-Z, 020-716696). Gevormd uit de Aktiegroep Vietnam en het Jongerenkomitee Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam, om in Nederland belangstelling te wekken voor het 'Internationaal Tribunaal tegen de Oorlogsmisdaden'. Het tribunaal zal eind april in Parijs beginnen; na de eerste zitting wil men in Amsterdam een grote ondersteuningsbijeenkomst houden.

Vietnam demonstratie Brussel op zondag 23 april. Voor inlichtingen over de bustocht naar Brussel: S.J. , Haarlemmerhouttuinen 74, Amsterdam.

DRUKWERK

Frankering
bij abonnement
Amsterdam

H.G.J. Zonnenberg

Postbus 187

UTRECHT 1

25

Afz. Vietnam Bulletin
ASVA
Weesperstraat 51
Amsterdam-4
HOLLAND